

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/138/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121010957
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marián Dunčko
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3121010957.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mariána Dunčka a sudcov JUDr. Ondreja Samaša a JUDr. Beáty Javorkovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 13. decembra 2021 prejednal sťažnosť odsúdeného

T. O.,

nar. XX.XX.XXXX v L. X., trvale bytom C. D., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom,

ktorú podal proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín sp. zn. 6PP/228/2021 zo dňa 14.10.2021 a takto jednomyseľne

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sa sťažnosť odsúdeného zamietá, pretože nie je dôvodná.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/58/2017 zo dňa 06.07.2017 bol T. O. odsúdený pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a pre prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák., a to k úhrnnému trestu odňatia slobody na 6 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Ďalej bol T. O. odsúdený aj rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/132/2016 zo dňa 27.09.2016 pre pokračovací prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a zároveň pre pokračovací prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody na 1 rok, výkon ktorého mu bol podmiennečne odložený na skúšobnú dobu v trvaní 2 roky s probačným dohľadom a uložením obmedzenia spočívajúceho v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok.

Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/132/2016 zo dňa 13.02.2018 bolo rozhodnuté tak, že sa odsúdený T. O. v tejto skúšobnej dobe podmiennečného odsúdenia neosvedčil, a preto trest odňatia slobody na 1 rok vykoná, pričom na jeho výkon bol zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 415 ods. 1 Tr. por. s použitím § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. zamietnutý návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu vyššie uvedených trestov odňatia slobody.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odsúdený sťažnosť, ktorú zahlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia. V jej písomných dôvodoch uviedol, že súd prvého stupňa sa nevysporiadal s dôkazmi, ktoré boli a sú jednoznačne v jeho prospech. Z hodnotenia ústavu

na výkon trestu vyplýva, že prejavuje snahu zmeniť spôsob svojho života a uvedomil si aj následky svojho konania. Poukázal na rozhodnutie ústavného súdu (I. ÚS 265/05) ohľadom arbitrárnosti súdneho rozhodnutia z pohľadu článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Navrhol preto, aby krajský súd sám vo veci rozhodol tak, že vyhovie jeho návrhu o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody a prepustí ho na slobodu, pričom žiada uložiť primerané obmedzenia a primeranú skúšobnú dobu.

Krajský súd v Trenčíne, ako súd nadriadený súdu prvého stupňa, primárne zistiac, že podaná sťažnosť je prípustná, bola podaná oprávnenou osobou a v zákonom stanovenej lehote, na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo, a dospel k záveru, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Krajský súd konštatuje, že súd prvého stupňa správne procesne postupoval, keď o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody rozhodoval na verejnom zasadnutí. Odsúdený tu mal možnosť vyjadriť sa pred súdom prvého stupňa k priebehu svojho výkonu trestu odňatia slobody, ako aj k dôvodom, pre ktoré navrhoval svoje podmiennečné prepustenie.

Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa ďalej vyplýva, že tento sa dôsledne zaoberal zákonnými podmienkami pre podmiennečné prepustenie podľa § 66 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktoré musia byť splnené súčasne (kumulatívne). Možno prisvedčiť jeho názoru, že odsúdený spĺňa len formálnu podmienku z pohľadu výkonu potrebných výmer trestov odňatia slobody (2/3 v prípade odsúdenia Okresného súdu Považská Bystrica pod sp. zn. 2T/58/2017 a naopak 1/2 v prípade odsúdenia Okresného súdu Považská Bystrica pod sp. zn. 2T/132/2016), pričom u neho nie sú splnené obidve materiálne podmienky. Prvá materiálna podmienka spočíva v polepšení sa odsúdeného a jej nesplnenie správne vyhodnotil už súd prvého stupňa. Na očakávaní vedenia riadneho života odsúdeného po prepustení na slobodu je založená druhá materiálna podmienka.

Krajský súd považuje v prvom rade za potrebné zdôrazniť, že o výmere trestu, teda aj o dĺžke pôsobenia výchovného účinku tohto trestu na odsúdeného, rozhoduje už súd, ktorý vydal právoplatný odsudzujúci rozsudok. Na druhej strane ale zákonodarca ustanovil možnosť predčasného podmiennečného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody. Z právnej úpravy tohto inštitútu nepochybne vyplýva, že zákonodarca prezumuje možnosť nápravy páchatelov trestných činov v rámci výkonu trestu odňatia slobody do takej miery, že i kratším výkonom tohto trestu, než ho uložil súd v odsudzujúcom rozsudku, je možné pri správnom výchovnom pôsobení a pri navádzujúcom plnení povinností odsúdeného a jeho správaním preukazujúcim polepšenie dosiahnuť výchovný účel trestu, teda nápravu páchatel'a trestného činu, aby sa do budúca už nedopúšťal trestnej činnosti aj pri jeho pobyte na slobode. Zákonodarca neurčil povinnosť súdu podmiennečne prepustiť každého odsúdeného (Podľa § 66 ods. 1 Tr. zák. súd môže odsúdeného podmiennečne prepustiť...), ale ponecháva na úvahu súdu na základe dôkazov posúdiť, či výchovný účel trestu odňatia slobody aj kratšieho trvania zapôsobil na toho ktorého odsúdeného v takom rozsahu, že z hľadiska zabezpečenia ochrany spoločnosti nie je potrebné, aby vykonal celý uložený trest odňatia slobody.

K otázke posudzovania preukázania polepšenia - § 66 ods. 1 Tr. zák. krajský súd uvádza, že polepšenie je vývojový proces vnútornej premeny páchatelovej osobnosti, ktorý sa, pravda, navonok prejavuje iba v jeho správaní. Pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení treba práve rozlišovať, kedy je správanie a plnenie povinností vo výkone trestu iba prejavom vonkajšej adaptácie odsúdeného v prostredí ústavu a kedy ide o známky skutočných zmien osobnosti odsúdeného, ktoré oprávňujú predpokladať, že aj v budúcnosti bude viesť riadny život.

Krajský súd v zhode s názorom súdu prvého stupňa konštatuje, že počas doterajšieho výkonu trestu odňatia slobody u odsúdeného nedošlo k adekvátnej náprave (k polepšeniu). Správne súd prvého stupňa uviedol aj to, že jedným z výrazov polepšenia sa odsúdeného je zmena nazerania na spáchanú trestnú činnosť. V hodnotení ústavu na výkon trestu sa uvádza, že odsúdený je aktuálne len čiastočne kritický k spáchanej trestnej činnosti (najskôr bol jeho postoj dokonca nekritický), pričom svoje konanie bagatelizuje a viní z neho priateľku. Tieto závery odsúdený v konaní vôbec nerozporoval. Krajský súd k tomuto uvádza, že takýto postoj odsúdeného k jeho trestnej činnosti nemôže byť prejavom jeho polepšenia, nakoľko si svoje negatívne konanie a jeho dôsledky ani po vykonaní väčšej časti z uložených trestov odňatia slobody v plnom rozsahu neuvedomuje (nepripúšťa). Krajský súd len dodáva, že ak súd

nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, veľmi ťažko môže dospieť k záveru, že by viedol po podmiennečnom prepustení riadny život.

Krajský súd len pripomína, že zmyslom podmiennečného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmiennečné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy. Takou okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení význam, je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného vrátane jeho trestnej minulosti. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať i doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti, vrátane jej početnosti.

Krajský súd považuje nápravu odsúdeného za podstatne sťažnenú, nakoľko odsúdený je skutočne kriminálne narušenejšou osobou, ako to už skonštatoval aj súd prvého stupňa, so sklonmi k páchaniu rôznorodej trestnej činnosti. O takomto závere nasvedčuje doterajšia súdna trestnosť odsúdeného, keď bol doposiaľ 8-krát súdne trestaný (jedno odsúdenie má zahladené a v prípade ďalšieho odsúdenia mu bol uložený trest zrušený pri uložení súhrnného trestu v inej trestnej veci), pričom aktuálne vykonané tresty odňatia slobody mu boli uložené pre trestnú činnosť, ktorej sa dopustil vždy pod vplyvom alkoholu a „v spojitosti“ s tou istou osobou - bývalou družkou X. V., ktorá bola vo veci Okresného súdu Považská Bystrica pod sp. zn. 2T/58/2017 aj poškodenou. Od spáchania tejto trestnej činnosti ho pritom neodradili skôr vykonané tresty (v minulosti vykonal už 3 nepodmiennečné tresty odňatia slobody a v roku 2001 bol jedenkrát z výkonu trestu odňatia slobody aj podmiennečne prepustený), resp. ani hrozba opätovného výkonu trestu odňatia slobody, nakoľko závažnejšej trestnej činnosti vo veci Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/58/2017 sa dopustil pod vplyvom alkoholu dňa 03.02.2007, teda len krátko po začatí plynutia skúšobnej doby podmiennečného odsúdenia s probačným dohľadom uloženého mu v trestnej veci Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 2T/132/2016, v rámci ktorého mu bolo uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania alkoholických nápojov a iných návykových látok. Z tohto pohľadu je preto aj krajský súd toho názoru, že odsúdený nemá dostatočne kritický náhľad na požívanie alkoholu tak, ako to správne vyhodnotil už súd prvého stupňa. Odsúdený už v minulosti dostal opakovane „šancu“ preukázať, že je schopný na slobode viesť riadny život. Túto šancu ale zjavne nevyužil. Preto sa javí pôsobenie na jeho prevýchovu len plynutím skúšobnej doby, prípadne i s opätovným nariadením probačného dohľadu nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ako nedostatočné.

Predchádzajúci spôsob života odsúdeného nedáva pre krajský súd dostatočnú záruku, že jeho protiprávne konanie sa už nebude opakovať. V neprospech odsúdeného svedčí taktiež ústavom konštatované stredné riziko jeho sociálneho zlyhania a taktiež menej priaznivá resocializačná prognóza.

Záverom krajský súd uvádza, že účelom trestu je najmä ochrana spoločnosti pred páchatel'om trestnej činnosti a trest má odrádzať aj ostatných členov spoločnosti od páchania trestných činov. Je tak v záujme dovŕšenia nápravy odsúdeného a splnenia účelu uložených trestov odňatia slobody, aby tieto ďalej vykonával tak, ako to ostatne navrhol aj riaditeľ ústavu na výkon trestu, keď neodporučil odsúdeného podmiennečne prepustiť z výkonu trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov preto rozhodol krajský súd tak, že sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. zamietol, nakoľko odsúdený nespĺňal dve z troch zákonných podmienok na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.